

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 16 0 U 002332 25 Uvp
Banjaluka, 4.6.2026. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Svjetlane Knežević, kao predsjednika vijeća, Božane Vulić i Merside Bjelobrk, kao članova vijeća, uz učešće zapisničara Ane Matić, u upravnom sporu po tužbi mldb. D. J., kojeg zastupa zakonska zastupnica A. J., a istu punomoćnik Radovan Stanić, advokat iz Prijedora, Kralja Aleksandra 34 (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj 10.2.2-203-1/2024 od 29.1.2024. godine tuženog Ministarstva lokalne uprave i samouprave Republike Srpske, Banjaluka, u predmetu rješavanja zahtjeva za promjenu prezimena, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Prijedoru broj 16 0 U 002332 24 U od 11.7.2025. godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj dana 4.6.2026. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za nadoknadu troškova sastava zahtjeva.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv osporenog akta i odbijen zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora. Osporenim aktom odbijena je žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Odjeljenja za opštu upravu Gradske uprave Grada Prijedor broj 04-203-23/23 od 21.12.2023. godine, kojim je odbijen zahtjev za promjenu prezimena J. u B. u matičnoj knjizi rođenih za djeteta D. J. iz P., jer nisu ispunjeni uslovi za promjenu istog u smislu člana 13. stav 2. Zakona o ličnom imenu.

U obrazloženju presude sud je naveo da je osporeni akt zakonit, jer da je pravilno tuženi zaključio da ne postoji saglasnost nadležnog organa starateljstva, Centra sa socijalni rad Prijedor, u smislu odredbe člana 13. stav 2. Zakona o ličnom imenu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 82/19) za promjenu prezimena djeteta, a što je odlučujući zakonski uslov za takvu promjenu u situaciji u kojoj se jedan od roditelja tome protivi. Sud je prihvatio razloge tuženog zbog kojih je podržao stav prvostepenog organa zasnovan na mišljenju Centra sa socijalni rad Prijedor da promjena prezimena nije u najboljem interesu djeteta. To iz razloga što majka djeteta, koja je podnijela zahtjev, nije dokazala da je sudskom presudom utvrđeno da je otac djeteta nad istim počinio nasilje, niti je razlog za traženu promjenu, privremena promjena boravka oca djeteta, a kod činjenice da otac i prije, a i sada živi u neposrednoj blizini djeteta, da dijete živi u komšijskoj i prijateljskoj sredini koja ga prepoznaje pod sadašnjim prezimenom, zbog čega bi, prema mišljenju organa starateljstva, eventualna promjena prezimena unijela konfuziju u prepoznavanju od strane drugih, jer da i samo podnošenje zahtjeva za promjenu

prezimana djeteta predstavlja novu konfliktnu situaciju između roditelja, roditelja oca i djeteta, zbog čega ista u takvoj situaciji ne donosi dobrobit djetetu, niti njihovim porodičnim odnosima, koji bi trebali težiti uspostavi i stabilizaciji kako bi dijete dobilo maksimum bogatstva, raznolikosti i sadržaja odnosa sa oba roditelja. Imajući u vidu navedeno, da je izostala saglasnost organa starateljstva, kao i činjenicu da majka djeteta u vrijeme podnošenja predmetnog zahtjeva, a i kasnije, nosi prezime J., a ne B., da se otac djeteta protivi promjeni, sud je zauzeo stav da je tuženi pravilno ostavio na snazi prvostepeno rješenje kojim je odbijen zahtjev za promjenu prezimana djeteta.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude zakonska zastupnica djeteta pobija njenu zakonitost, ukazujući da je zahtjev za promjenu prezimana podnijela iz razloga što otac djeteta duži vremenski period nema kontakta sa djetetom, niti na bilo koji način učestvuje u vaspitanju i izdržavanju djeteta, da je protiv oca djeteta u toku više krivičnih postupaka zbog nasilja u porodici i porodičnoj zajednici i izbjegavanja davanja izdržavanja, te da otac djeteta nije dao saglasnost za promjenu prezimana samo iz razloga kako bi uslovljavao majku, zakonsku zastupnicu, da ostvari prava djeteta u postupcima gdje je potrebna saglasnost oca, kao što je npr. izdavanje pasoša za dijete. Eventualne osude za navedena krivična djela mogu imati direktne posljedice na dijete, pa smatra da su ispunjeni uslovi za promjenu prezimana, imajući u vidu i činjenicu da otac živi u neposrednoj blizini djeteta, a da je isti na svoju inicijativu obustavio lične kontakte sa sinom. Da je zahtjev za promjenu prezimana osnovan proizilazi i iz mišljenja Centra za socijalni rad Prijedor gdje se navodi da je primarna grupa sa kojom se dijete poistovjećuje i u kojoj ima osjećaj pripadnosti, porodica u kojoj živi i u kojoj je odrasla njegova majka. Na osnovu ovakvog stava, nije u granicama logičkog razmišljanja da dijete nosi prezime koje je različito od prezimana osoba sa kojima živi i sa kojima se poistovjećuje. Prvostepeni organ nije pozivao majku djeteta da se izjasni o promjeni prezimana, pa je time povrijeđeno osnovno načelo postupka, načelo saslušanja stranke, niti je dijete pozivano da učestvuje u postupku, odnosno istom nije ni pružena mogućnost da se izjasni o okolnostima i činjenicama koje su iznesene u ispitnom postupku. U obrazloženju pobijane presude ne navode se zahtjevi i navodi koji predstavljaju odlučne činjenice za donošenje zakonitog rješenja, a tiču se krivičnih postupaka protiv oca djeteta A. J., kao i činjenice da isti ne plaća alimentaciju. Iz obrazloženja presude nije moguće zaključiti zbog čega je odlučeno kao u dispozitivu, niti se u odluci suda iznosi vlastita ocjena i obrazloženje navoda i dokaza, već se u pretežnom dijelu vrši upućivanje na ocjenu, zaključke i obrazloženje odluka upravnog organa. Predlaže da se zahtjev uvaži uz nadoknadu troškova postupka.

U odgovoru na zahtev tuženi navodi da su razlozi istog neosnovani, da je kod izričitog protivljenja oca djeteta za promjenu prezimana djeteta, da i majka djeteta nosi isto prezime, te da Centar za socijalni rad Prijedor nije dao saglasnost za tu promjenu, pravilno odlučeno da nisu bili ispunjeni uslovi za promjenu prezimana djeteta iz J. u B.. Navedeni Centar je prilikom izrade mišljenja od 5.10.2023. i od 11.12.2023. godine, imao na raspolaganju i cijenio dokaze na koje se zahtjev poziva, ali da okolnosti na koje se ukazuje u tužbi, a potom i u zahtjevu, u vezi održavanja ličnih kontakata oca sa djetetom mogu poslužiti kao agrumentacija za podnošenje novog zahtjeva za izmjenu načina održavanja ličnih kontakata oca sa djetetom, dok nemaju uticaja na drugačije rješenje ove upravne stvari. Neosnovanim smatra i prigovor da je povrijeđena odredba člana 9. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu ZOUN) time što prvostepeni organ nije pozivao majku djeteta da se očituje povodom izjave oca djeteta o neslaganju sa promjenom prezimana istog, uzimajući u obzir da je majka podnijela zahtjev za promjenu prezimana i u zahtjevu precizno navela šta želi, tako da je njena namjera očigledna, dok sama izjava, a kod evidentne činjenice da je organ starateljstva uskratio dati saglasnost na

promjenu prezimena djeteta, ne bi imala uticaja na drugačije rješenje ove upravne stvari. Na kraju ukazuje da su se organi uprave u postupku donošenja odluke po zahtjevu tužiteljice za promjenu prezimena rukovodili pravnim shvatanjem Vrhovnog suda Republike Srpske iz presude broj 11 0 U 031853 23 Uvp od 26.12.2024. godine koja je donesena u predmetu upravne stvari promjene ličnog imena djeteta kada ne postoji saglasnost roditelja. Predlaže da se zahtjev odbije.

Zainteresovano lice A. J. iz P. nije dao odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i cjelokupne spise predmetne upravne stvari i upravnog spora na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Prema podacima spisa predmeta proizilazi da je majka djeteta, A. J., dana 15.5.2023. godine, podnijela zahtjev za promjenu prezimena djeteta D., a na način da se odobri promjena sadašnjeg prezimena J. u prezime B.. Kao razlog za promjenu je navela krivične prijave protiv oca djeteta A. J. za nasilje nad djetetom, nasilja u porodici, te iz tog razloga što je otac djeteta više puta odlazio iz Republike Srpske, a u kojem periodu nije uspostavljao kontakt sa djetetom, te da je u vrijeme podnošenja zahtjeva prekinuo lični kontakt sa djetetom. Rješenjem od 21.12.2023. godine prvostepeni organ je odbio ovaj zahtjev, uz obrazloženje da nisu ispunjeni uslovi za promjenu istog u smislu odredbe člana 13. stav 2. Zakona o ličnom imenu, a koji stav je podržao tuženi osporenim aktom.

Pobijanom presudom odbijena je tužba podnesena protiv osporenog akta, uz razloge koji nisu dovedeni u sumnju navodima zahtjeva.

I prema ocjeni ovog suda, pravilno je nižestepeni sud podržao stav tuženog da se u situaciji kada se roditelji ne mogu sporazumjeti o promjeni prezimena djeteta, zahtjevu jednog od roditelja za promjenu prezimena djetetu u smislu odredbe člana 13. stav 2. Zakona o ličnom imenu, nije moguće udovoljiti bez saglasnosti organa starateljstva.

U prilog promjeni prezimena djeteta može biti okolnost da je otac, čije prezime nosi dijete, presudom suda, osuđen za nasilje nad djetetom, ali takva tvrdnja tokom postupka nije dokazana. Okolnost da otac ne ostvaruje lične kontakte i da je čak osuđen zbog neplaćanja izdržavanja nije bez značaja, ali kod promjene prezimena ne polazi se od toga šta je propust oca u vršenju roditeljskog prava, već da li je promjena prezimena u interesu djeteta, a u konkretnom slučaju je organ starateljstva dao detaljne i jasne razloge zbog kojih smatra da nije u najboljem interesu djeteta da mu se mijenja lično ime, odnosno prezime.

U odnosu na održavanje ličnih odnosa i neposrednih kontakata sa ocem sačinjen je zapisnik dana 29.3.2023. godine u Centru za socijalni rad Prijedor, a iz kojeg proizilazi da je zbog podnesene prijave za nasilje nad djetetom, postignuta saglasnost između roditelja djeteta da se kontakti između oca i djeteta održavaju telefonskim putem, video pozivom, a da će se, nakon što se „utvrdi istina“ po tim prijavama, otac obratiti organu starateljstva za ponovno regulisanje kontakata, a što, suprotno tvrdnji majke djeteta, ukazuje da otac pokazuje volju za uspostavljanje i održavanje ličnih kontakata sa djetetom, te da je uz saglasnost majke „obustavio“ lične kontakte sa sinom. U odnosu na krivičnu presudu koja se dostavlja uz zahtjev za vanredno preispitivanje pobijane presude, a odnosi se na doprinos za izdržavanje, ista sama po sebi nije razlog za promjenu prezimena, niti je tokom postupka dokazano kakav uticaj ta

presuda ima na prezime djeteta, odnosno iz kojih razloga bi, cijeneći navedeno, promjena prezimena bilo posebno korisna za dijete koje je u vrijeme podnošenja zahtjeva za promjenu istog bilo u dobi od nepune četiri godine.

Ispravno se u zahtjevu za vanredno preispitivanje navodi da je organ starateljstva zauzeo stav da je primarna grupa sa kojom se dijete poistovjećuje i u kojoj ima osjećaj pripadnosti, porodica u kojoj živi i u kojoj je odrasla njegova majka. Međutim, nije ispravno tvrditi u zahtjevu da stav organa starateljstva nije u granicama logičkog razmišljanja da dijete nosi prezime koje je različito od prezimena osoba sa kojima živi i sa kojima se poistovjećuje, jer ta porodica u kojoj dijete ima osjećaj pripadnosti, u kojoj živi i u kojoj je odrasla njegova majka, odnosno porodica njene majke R. i očuha M., nosi prezime D.. To znači, a uzimajući u obzir da je majka zadržala isto prezime kao i dijete, da promjena nije potrebna zbog svakodnevnog života djeteta, budući da dijete u toj porodici nije jedino koje nosi prezime J., posebno kod činjenice da bi bio jedini u toj porodici sa prezimenom B..

Kod takvog stanja, da majka i dijete imaju isto prezime, da je dijete već prepoznatljivo sa prezimenom J. u svom okruženju, to jasno proizilazi da bi promjena prezimena trenutno mogla stvoriti dodatnu zabunu za dijete, a što nije u najboljem interesu djeteta, zbog čega organ starateljstva argumentovao nije dao saglasnost na promjenu prezimena, a bez koje saglasnosti, u situaciji kada se otac protivi promjeni, nisu ispunjeni uslovi za promjenu istog na osnovu odredbe člana 13. stav 2. Zakona o ličnom imenu.

Proizilazi iz navedenog da u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbom člana 35. stav 2. ZUS, iz kojeg razloga se zahtjev za njeno vanredno preispitivanje odbija na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Tužilac nije uspio u sporu iz kojeg razloga je njegov zahtjev za nadoknadu troškova sastava zahtjeva primjenom člana 49a. stav 1. ZUS, odbijen.

Zapisničar
Ana Matić

Predsjednik vijeća
Svjetlana Knežević

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić